

Nỗi buồn của người AHCC

Nguyễn Văn Mơ

AH Nguyễn Văn Mơ (KL) mới qua ba tháng đoàn tụ gia đình tại Austin TX. Mới chân ướt chân ráo mà viết được bài cho LT thì thật là quý hóa. Có anh em ở đây lâu rồi cũng chưa ủng hộ LT bài vở được như vậy. Bài này anh Mơ nói là để ra mắt AHCC (trình làng) sau mười mấy năm “im hơi lặng tiếng”. LKT

Sau 30 - 4, chúng ta ai cũng có nhiều nỗi buồn. Trước hết, nỗi buồn mất nước là nỗi buồn chung của cả dân tộc, rồi đến nỗi buồn người di tản, nỗi buồn người còn bị kẹt ở lại, nỗi buồn trong trại học tập cải tạo, nỗi buồn làm việc dưới chế độ cộng sản, nỗi buồn bị chèn ép vv... và vv... kể sao cho xiết. Vì vậy, trong bài này, tôi chỉ thổ lộ một vài nỗi buồn liên quan đến AHCC mà thôi. Đây không phải là nỗi buồn riêng của tôi, mà có lẽ còn chung cho tất cả AH chúng ta nữa. Tôi cũng xin nói trước các bạn rõ, trước khi nói đến nỗi buồn, tôi xin gợi lại một vài kỷ niệm êm đẹp xa xưa, hơi đông dài một chút, để sau đó mới thấy buồn thấm thía, buồn da diết.

* * *

Nói đến VN, thì ta nghĩ ngay đến thủ đô Saigon, là biểu tượng cho tự do, phóng khoáng, đã một thời là hòn ngọc Viễn Đông. Còn nói đến Công Chánh, thì ta lại nghĩ ngay đến vòng thành Bộ Công Chánh, trước kia, trong thời Pháp, thường được gọi là Sở Trường Tiền. Đây là một khuôn viên tọa lạc ngay trung tâm Saigon, phía Đông giáp với đường Pasteur, phía Tây giáp với đường Công Lý, phía Bắc giáp với đường Lê Lợi và phía Nam giáp với đường Huỳnh Thúc Kháng. Khuôn viên có hai cửa ra vào: một cửa số 94 đường Công Lý và một cửa số 55 đường Pasteur

(sau này chỉ sử dụng cửa ở đường Công Lý mà thôi. Tuy chỉ là một khuôn viên nhỏ, chỉ bao gồm một số ít Tổng Nha, Nha, Sở thuộc Bộ Công Chánh như Nha Tổng Thư Ký Bộ, Tổng Cuộc Kiềm Lộ, Nha Cấp Thủy, Thủy Vận, các Khu Kiến Thiết, vv... và không chứa đủ các Tổng Nha, Nha, Sở khác như Tổng Nha Kiến Thiết, Tổng Cục Gia Cư, Vecco, Saigon Thủy Cục, Căn Cứ Hàng Không, Lộ Vận vv... đó vẫn là linh hồn của gia đình Công Chánh chúng ta, là tổ ấm của Hội AHCC vậy.

Trong vòng thành đó, các cơ quan nội ngoại đều sống chung với nhau trong tinh thần tương trợ lẫn nhau, không bao giờ lục đục với nhau. Tôi không biết các anh em ở các ngành khác thế nào, riêng về ngành Kiềm Lộ, tôi còn nhớ rõ, mỗi cuối năm, chúng tôi thường tụ tập đông đủ về đây để lo một công hai ba việc. Trước hết là lo chạy lương để cho nhân viên mình có kịp tiền tiêu tết, rồi đến lo hồ sơ kỹ thuật hay đấu thầu sớm duyệt y để kịp thanh toán trước cuối năm (có nhiều bạn đã gồng mình lên cho thực hiện công tác trước và đợi hồ sơ duyệt y để thanh toán), rồi thì chạy phiếu đặt hàng vv... Thôi thì mấy ngày đó, bộ Tham Mưu Tổng Nha Kiềm Lộ (sau này đổi thành Tổng Cuộc Kiềm Lộ) nhộn nhịp tiếp đón các anh em ở xa về. Giữa trung ương và địa phương có một sự liên hệ công tác (working relationship) thật chặt chẽ và thấm thiết, chứ không có quan liêu cửa quyền như thường xảy ra trong chế độ cộng sản. Đến khi giải quyết xong xuôi mọi công việc, các anh em mới hẹn hò rủ nhau đi chơi (đi chơi có nhiều cách: đi bách bộ xung quanh chợ Bến Thành, Catinat, Passage Eden hay Charner, và cũng có thể còn các thứ đi chơi khác, tôi không kể ra đây làm chi) trong khi chờ đợi buổi gặp mặt AHCC thường tổ chức mỗi năm ở một địa điểm khác nhau, khi thì ở nhà hàng, khi thì ở Sở Dụng

Cụ Gia Định, khi thì tận trên Nhà Máy Nước Thủ Đức của anh Tuấn. Sau buổi họp mặt, lại đến màn khác của từng nhóm, nhóm cùng khóa hay nhóm cùng một khu, kéo nhau đi rút xì phé hoặc xoa mặt chườm để rồi ngày mai “ai về nhà nấy” còn phải lo công tác cho kịp trước khi mãn tài khóa. Vòng thành Bộ trở lại hoạt động bình thường như cũ.

Rồi một hôm, có mấy tên VC đến tiếp quản nơi này (nếu “rồi một hôm có chàng trai trẻ đến nơi này” thì hay biết mấy; bạn nào không biết rõ câu này thì xin hỏi AH Hồ Đăng Lễ). Thôi thì đã bắt đầu loạn xạ ngẫu, mạnh cơ quan nào nấy làm, xây cất nhà ăn tập thể chỗ này, nhà giữ trẻ chỗ kia, rồi đập phá chỗ nọ, rồi lại tranh giành đất đai với nhau, thưa kiện nhau tùm lum, đến nỗi công an phải đến giải quyết. Cuối cùng, một bức tường ô nhục Tây Bá Linh được xây lên từ Đông sang Tây, chia đôi vòng thành Bộ Công Chánh: từ cửa 55 Pasteur (góc cầu thang của Khối Đồ Án Tổng Cuộc Kiều Lộ) đến cửa 94 Công Lý (nay đổi tên thành Nam Kỳ Khởi Nghĩa). Những dãy nhà từ Nha Tổng Thư Ký, Nha Cấp Thủy trở ra phía đường Lê Lợi thì dùng cửa cũ 94 Công Lý, còn dãy nhà cũ và mới của Tổng Cuộc Kiều Lộ, Văn Phòng Bộ cùng dãy nhà dọc theo đường Huỳnh Thúc Kháng thì bị bí, đành phải trở thêm một cửa mới mang số 92 Nam Kỳ Khởi Nghĩa để ra vào. Tinh thần hợp tác XHCN là thế đó. Miệng thì nói cái gì cũng cộng sản, nhưng đầu óc tên VC nào, cơ quan VC nào cũng muốn tư sản hết. Trước kia, khi chưa có bức tường ô nhục, mấy anh em AH còn bị kẹt ở lại thường hay qua lại gặp nhau trong giờ hành chính (giờ làm việc), có khi bàn với nhau về chuyện thời sự hay chuyện vượt biên nữa. Nhưng kể từ khi bức tường được dựng lên, anh em ít có dịp gặp nhau nữa, vì gần nhà mà xa cửa ngõ.

Đến năm 1984 thì cơ quan cầu đường bộ VC mới cho tôi nghỉ việc sau khi tôi đã năm lần bảy lượt xin thôi. Thật không thể tả nổi tâm trạng vui buồn lẫn lộn của tôi trong ngày cuối cùng của nghề nghiệp mình. Mừng là thoát khỏi cảnh làm việc dưới quyền của một lũ ngu dốt không đáng làm sếp mình, nhưng cũng buồn vì phải xa rời một nơi từng là tổ ấm của ngành nghề mình. Sau khi nghỉ việc, mới đầu tôi còn lui tới cơ quan cũ một vài lần để thăm hỏi một số anh em cũ. Nhưng sau đó, tôi không còn lai vãng làm gì nữa. Tôi chỉ ở nhà theo dõi tin tức các anh em này để được biết các anh như Phùng Đức Bằng, Nguyễn Văn Hùng, Trương Đình Tài, Dương Hào Hớn vv... đều lần lượt rút lui cả (ngoài vòng thành Bộ cũng có một số anh em khác nghỉ việc như Nguyễn Hứa Kiều, Vĩnh

Thuần vv...)

Đến năm 1989-1990 gì đó, tôi không nhớ rõ, lại xảy ra thêm một cảnh đau lòng khác nữa. Mấy tên VC không biết làm gì về ngành chuyên môn mình, bèn thi đua đập phá luôn bốn bức tường xung quanh vòng thành, xây cất nhà và tầng lầu để... kinh doanh buôn bán (để chứng tỏ cho thế giới ta đây đã cởi mở rồi chẳng?).

Dọc theo đường Công Lý, ngay trước mặt văn phòng Bộ, một building được xây cất để làm trung tâm thương mại. Dọc theo đường Lê Lợi, một dãy nhà mới được xây cất để mở tiệm bán sách báo, văn phòng phẩm, dụng cụ y tế. Dọc theo đường Pasteur, VC cũng xây cất thêm hoặc đập phá bức tường phía ngoài (như dãy nhà phía dưới của Khối Đồ Án, Tổng Cuộc Kiều Lộ) để làm tiệm buôn bán radio, cassette, TV cùng các máy móc điện tử khác mà bây giờ VC gọi là kim khí điện máy. Thế là đã ba mặt giáp công. Còn mặt thứ tư, VC cũng không chừa. Ngày sắp ra đi (tháng 12, 1991), tôi thấy bọn nó đang thừa thắng xông lên đập phá nốt bức tường dọc theo đường Huỳnh Thúc Kháng (trước mặt trường Kỹ Thuật Cao Thắng) để xây cất gì thêm, có lẽ còn phải đợi mấy anh em AH sắp qua như Hoàng Đình Khôi, Trương Đình Tài mình mới rõ.

Các bạn thấy đó, mình không buồn sao được. Một nơi chốn có thể xem như mái nhà của gia đình Công Chánh mình mà bọn nó đã xây cất nhưng có tính cách phá hoại bừa bãi như thế (lại có thêm một từ ngữ mới: destructive construction, người ngoại quốc chắc không hiểu nổi danh từ này), biến nơi làm việc của ngành mình thành một địa điểm hùm bà lăng, làm việc không ra làm việc, buôn bán không ra buôn bán, thử hỏi mình không đau lòng sao được. Thú thật với các bạn, sau này, không hiểu sao mỗi lần đi đâu tôi cũng tránh đi ngang qua chốn này, hoặc giả có cần phải đi ngang qua, thì tôi cũng không dám nhìn kỹ những dãy nhà xưa. Nếu nhìn lâu, tự nhiên mình sẽ không cầm được nước mắt. Thôi thì tôi mượn hai câu Kiều của Nguyễn Du để tạm chấm dứt nỗi buồn này:

“Trải qua một cuộc bể dâu,

Những điều trông thấy mà đau đớn lòng.”

Thế nhưng tôi vẫn chưa chấm dứt được. Lại thêm một nỗi buồn khác xâm chiếm lòng tôi, khi tôi đọc lại các Lá thư AHCC mà không còn tìm thấy một số tên quen thuộc nữa. Tôi nhớ đến các anh Nguyễn Xuân Phương, Đoàn Xuân Đình, Mai Văn Phổ (tại sao Khu Công Chánh Nha Trang lại rui ro nhiều quá thế),

Huỳnh Tấn Khiêm, em Đình Quang Ngọc, Trần Như Thông, đàn anh và bậc thầy của tôi là Trần Ngọc Oánh cùng nhiều anh em AH khác đã bỏ mình giữa biển cả cùng với gia đình. Bàng hoàng đau xót, ngậm ngùi thương tiếc, không lời nào tả xiết. Vì đâu mà các anh em AH này đành phải chết một cách oan ức như thế! Tôi mong rằng AHCC nắm vững danh sách các anh em AH này (có thể đã có danh sách, nhưng tôi mới

qua chưa biết chẳng) để sau này khi nào có dịp thuận tiện sẽ lập một bia tưởng niệm, hoặc ở VN hoặc ở hải ngoại, giống như các chiến sĩ trận vong vậy, để sau này con cháu chúng ta thấy rõ và nhớ mãi một vết đau thương trong lịch sử.

Xin cầu Chúa và Đức Phật phù hộ cho các vong hồn các anh em AH trên được sớm lên Thiên Đàng hoặc tiêu điều nơi miền Cực Lạc. ■

PHÂN ƯU

Được tin Bào huynh AH Hoàng Thao

Cụ HOÀNG HUY

đã qua đời ngày 27-3-1992 tại San Diego hưởng thọ 78 tuổi

Ái Hữu Công Chánh xin chia buồn cùng anh chị AH Hoàng Thao và gia đình
Xin kính cầu chúc hương hồn cụ Hoàng Huy sớm tiêu điều cõi Phật

AHCC

PHÂN ƯU

Được tin thân mẫu AH Trịnh Thành

Cụ bà TRỊNH THẮNG, nhũ danh HUỲNH THỊ XUYẾN
đã qua đời tại Việt Nam ngày 20-2-1992 hưởng thọ 82 tuổi

Ái Hữu Công Chánh xin chia buồn cùng anh chị AH Trịnh Thành và gia đình
Xin kính cầu chúc hương hồn cụ bà Trịnh Thắng sớm về Tiên cảnh

AHCC